

รายการอ้างอิง

- กฎหมายตราสามดวง เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505.
- กฎหมายตราสามดวง เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.
- กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์, กรมศิลปากร. ไตรภูมิโลกวินิจยภคณา ฉบับที่ 2 (ไตรภูมิฉบับหลวง). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร, ศูนย์. หลักสูตรวิชาอาชีพงานอนุรักษ์งานพิธีหลวง. (ม.ป.ท.), 2536, เอกสารโรเนียว.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจ้าฟ้านักกรศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2534.
- ไขแสง สุขะวัฒน์. สังคตินิยมว่าด้วยเครื่องดนตรีของวงดุริยางค์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2519.
- คุรุสภา, องค์การค้ำ. ประชุมพงศาวดาร เล่ม 14. กรุงเทพฯ: ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์, 2507.
- คุรุสภา, องค์การค้ำ. คำให้การชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2510.
- งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สำนักพระราชวัง. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กับวังหลวง. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2534.
- จุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชพิธีสิบสองเดือน. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พิมพ์พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงพระศพ พลเอกพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพระจันทบุรีสุรนาถ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2496.
- เจตนา ปฐมรัตน์. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2539, 15 เมษายน 2541.
- จ่านงค์ ทองประเสริฐ. วัฒนธรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2537.
- จำเนียร ฤกษ์นิธิ. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2541.
- ชาย, วิทยาลัยในวัง. งานช่างเขียนวิทยาลัยในวังชาย. กรุงเทพฯ: บริษัทสาตราณิวส์ พับลิชชิง จำกัด (โรงพิมพ์), 2537
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. สังคมวิทยาการศึกษา สาระแต่ละแห่งแนวความคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ฉรงค์ ศรีวาริ (จ.ส.อ.). สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2539.
- ฉรงค์ สุขเฉลิมศรี. สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2539.

- ณรงค์ เส็งประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2532.
- เดชนันท์ สัมภวคุปต์. สัมภาษณ์, 13 กันยายน 2538, 8 มิถุนายน 2539, 30 มีนาคม 2541.
- คำรณราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ความทรงจำ. กรุงเทพฯ: บุรินทร์การพิมพ์, 2517.
- คำรณราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานการเกณฑ์ทหาร. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ร.อ.เปรม รัชนิวัตติ, (ม.ป.ท.), 2499.
- คำรณราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานเครื่องมือหริ่งป้าทอ. (ม.ป.ท.), 2473.
- แถมสุข นุ่มนนท์. การเมืองและการต่างประเทศในประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524.
- ทนันชัย พึ่งทัศน (น.ท.). สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2539.
- ทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์. สำนักงาน. พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส พระราชพิธีบรมราชาภิเษก และพระราชพิธีเฉลิมพระราชมหณาณเจียร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยามมินทราธิราช พ.ศ.2493 และเรื่องบรมราชาภิเษก พระนิพนธ์ของพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หม่อมทวีวงศ์ ถวัลย์ศักดิ์ (หม่อมราชวงศ์เฉลิมลาภ ทวีวงศ์) 23 กุมภาพันธ์ 2514. พระนคร: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, 2514.
- ทวีวงศ์ ถวัลย์ศักดิ์. พลตรี, หม่อม. คำบรรยายเรื่องพระราชพิธีประจำปีในรัชกาลปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2510.
- ทองปลิว อักษร, ทศนียา ปุระณะการเจริญ, สมบูรณ์ มากจงดี. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมเมศ พรินต์ติ้ง เซนเตอร์ จำกัด, 2534.
- ชนิด อยู่โพธิ์. เรื่องคนตรีไทย. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2530.
- ชาติรี ประณีตทอง, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2539, 15 เมษายน 2541.
- ธรรมปิฎก, พระ. ภาษา วรรณกรรมและวัฒนธรรมไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก, 2538.
- นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร. สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2539.
- นักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2539.
- บรรจง สะอาดเยี่ยม. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2539.
- บรรเลง บัวบุตร. สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2539.

- ประชุมหมายรับสั่ง ภาคที่ 3 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย.
คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ สำนักนายกรัฐมนตรี.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2528.
- ประพันธ์ นิชโรจน์. อันเนื่องมาจากปก. วารสารสี่แสด ปีที่ 4 เล่มที่ 8 กองดุริยางค์ทหารเรือ
กรุงเทพฯ, 2540: 3-6.
- ปรีชา บุญประกอบ (ส.อ.). สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2538.
- พระราชวัง, สำนัก. ตำนานพระโกศและหีบศพบรรดาศักดิ์, ระเบียบการศพ และคำเตือนการ
ปฏิบัติราชการในราชสำนัก, สำนักพระราชวัง พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทาน
เพลิงศพพลตรีท้าววงศ์ ถวัลย์ศักดิ์, ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. กรุงเทพฯ: 2514.
- พงษ์สวัสดิ์ ชื่นอารมย์. สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2539.
- พระญาติไท. ไตรภูมิพระร่วง. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าคุรุสภา, 2503.
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก. รามเกียรติ์. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2510.
- พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. บทละครเรื่องอิเหนา. ธนบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสื่อ
การค้า (แผนกการพิมพ์), 2512.
- พูนพิศมัย คีศกุล. หม่อมเจ้า, มูลนิธิ. สิ่งที่ข้าพเจ้าพบเห็น. กรุงเทพฯ: บริษัทวัชรินทร์การพิมพ์
จำกัด, 2533.
- เพ็ญศรี คึก และคณะ. วัฒนธรรมพื้นบ้าน: คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ: โครงการไทยศึกษา ฝ่าย
วิชาการ. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เลียงเชียงจงเจริญ, 2515.
- ไพฑูริย์ บุญเพ็ง. สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2541.
- ภารดี มหาจันทร์. คู่มือการทำวิจัยเชิงประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระเป็นเจ้าของพราหมณ์. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม,
2503.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ลิลิตนารายณ์สิบปาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา,
2519.
- มดิชน, บริษัท จำกัด (มหาชน). พ่อ...ครู. กรุงเทพฯ: พิมเชส พรินต์ติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด, 2539.
- มนตรี ตราโมท. การบรรเลงปี่พาทย์ในงานพระราชพิธีที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพหลวง
บำรุงจิตรเจริญ และนางศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม, วันที่ 5 มิถุนายน
2501.

- มนตรี ตราโมท. ดนตรีสมัยสุโขทัย. ใน โสมส่องแสง ชีวิตดนตรีไทยของมนตรี ตราโมท. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2527. หน้า 3-14. (ที่ระลึกในพิธีฉลองอายุครบรอบ 84 ปี มंत्री ตราโมท 17 มิถุนายน 2527).
- มนตรี ตราโมท. ดนตรีสมัยอยุธยา. ใน โสมส่องแสง ชีวิตดนตรีไทยของมนตรี ตราโมท. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2527. หน้า 15-32. (ที่ระลึกในพิธีฉลองอายุครบรอบ 84 ปี มंत्री ตราโมท 17 มิถุนายน 2527).
- เมธา แจกระจ่าง. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2539.
- ราชบัณฑิตยสถาน. สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 7. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2509-2510.
- ราชบัณฑิตยสถาน. สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 20. กรุงเทพฯ: ไทยมิตรการพิมพ์, 2529.
- วารสารดนตรี. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 มกราคม 2531. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2531.
- วารสารร่วมโพธิ์แก้ว. ปีที่ 2 ฉบับที่ 8. กรกฎาคม-สิงหาคม 2537. นนทบุรี: อาทิสต์การพิมพ์, 2537
- วิโรจน์ประภาณุสรณ์. ความรู้เรื่องพระราชพิธี พระราชกุศล และรัฐพิธี, พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ รองเสวกโท ขุนวิโรจน์ประภา. กรุงเทพฯ: ศูรสภา, 2512.
- วิเชียร รักการ. วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.
- เวทิน วิชัยทัตตะ. สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2539.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโกคม, ปราณี วงษ์เทศ. จ้วง: พี่น้องเผ่าไทยเก่าแก่ที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2536.
- เสวต ธนประดิษฐ์. สัมภาษณ์, 13 กันยายน 2538, 18 ตุลาคม 2538, 7 ธันวาคม 2538, 10, 16 สิงหาคม 2539, 8, 14, 16 มกราคม 2541, 9 เมษายน 2541.
- ศิลปากร, กรม. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. เครื่องประกอบพระราชอิสริยยศ ราชยาน ราชรถ และพระเมรุมาศ. กรุงเทพฯ: บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2539.
- ศิลปากร, กรม. งานพระเมรุมาศสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- ศิลปากร, กรม. จดหมายเหตุงานพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพานิช, 2527.
- ศิลปากร, กรม. นางนพมาศ หรือตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2513.
- ศิลปากร, กรม. พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กับพระจักรพรรดิพงศ์ (จาต). พระนคร: โรงพิมพ์อักษรบริการ, 2507

- ศิลปากร, กรม. พระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน
สามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์, 2527.
- ศิลปากร, กรม. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. พระราชพิธีสมโภช 3 วัน สมโภชเดือน และ
ขึ้นพระอู่. กรุงเทพฯ: 2523.
- ศิลปากร, กรม. พิธีต่าง ๆ ในศาสน์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจงเจริญการพิมพ์, 2528.
- ศิลปากร, กรม. สรุปการสัมมนาวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2521.
- ศิลปากร, กรม. เสภาเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. พระนคร: 2508.
- ศิลปากร, กรม. ศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 จารึกพ่อขุนรามคำแหง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การ
ศาสนา, 2533.
- ศิลปากร, กรม. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. วรรณกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย.
กรุงเทพฯ: 2531.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. มหกรรมคนตรีไทย โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สมโภชกรุงรัตน-
โกสินทร์ 200 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- ศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง กอวฒนธรรม. ราชูปโภคและเครื่องประกอบพระราช-
อิสริยยศพระมหากษัตริย์, (ม.ป.ท.), 2445.
- สังัด ภูเขาทอง. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2514. นนทบุรี:
โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยมหิดล. ประวัติและพัฒนาการ
ของปีไทย. กรุงเทพฯ: ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2537.
- สนิท สมัครการ. วิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอ.เอส.พรินต์ติ้ง
เฮาส์, 2534.
- สมชาย ผิวบางกุล. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2539.
- สรรชัย เทียมทวีสิน. สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2539.
- สราญ เรื่องณรงค์ ร.น. (น.ท.). สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2541.
- สันต์ ท. โกมลบุตร. แปล ลาตูเบอร์ ซีมอง, เคอ. ราชอาณาจักรสยาม. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.),
2510.
- สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 17. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2527.
- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2498-2499.
- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 7. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2521-2527.
- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 10. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2512-2513.

- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 19. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2526-2527.
- สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 22. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2533.
- เสฐียรโกเศศ. วัฒนธรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: หน่วยพิมพ์และจำหน่ายศาสนภัณฑ์ (โรงพิมพ์การศาสนา), 2515.
- สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา องค์การค้ำคุรุสภา, 2505.
- สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา องค์การค้ำคุรุสภา, 2505.
- สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา องค์การค้ำคุรุสภา, 2504.
- สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา องค์การค้ำคุรุสภา, 2505.
- สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย. ไทยศึกษา หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: บริษัทเซเว่น พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2539..
- สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย. ไทยศึกษา หน่วยที่ 8-15 กรุงเทพฯ: บริษัทเซเว่น พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2539..
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. เรื่องราวทำเพลง: คนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์นิคม, 2532.
- สุชีพ ปุณฺณานุกาภ. วัฒนธรรมวิทยา. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2540.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม คำนิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด, 2534.
- สุภาพรรณ ฌ บางช้าง. ขนบธรรมเนียมประเพณี: ความเชื่อและแนวการปฏิบัติในสมัยสุโขทัย-สมัยอยุธยาตอนกลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุรี สุชีลักษณ์. สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2539.
- สุวรรณมา สถาอานันท์, เนื่องน้อย บุญเนตร. ความคิดและภูมิปัญญาไทย คำ: ร่องรอยความคิดความเชื่อไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

- สุวิทย์ แก้วกระมล. '96 Seoul P' iri Festival 10 วันในกรุงโซล วารสารสี่แสด ปีที่ 4 เล่ม 8, กองดุริยางค์ทหารเรือ. กรุงเทพฯ, 2540: 27-30.
- แสงสุรีย์ สดาลัย. ม.ร.ว. กระบวนพยุหยาตรา. กรุงเทพฯ: พุทธบูชาการพิมพ์, 2525.
- แสงสุรีย์ สดาลัย. ม.ร.ว. ประวัติสำนักพระราชวัง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.
- อคิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว.. สังคมไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2416. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- อมร ครุณารักษ์, จมื่น. พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 11 เรื่องพระราชประเพณี (ตอน 3). กรุงเทพฯ: ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์, 2514.
- อนุমানราชธน, พระยา. ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพราหมณ์ พุทธ และจีน ในแง่ประวัติศาสตร์ พระนคร: โรงพิมพ์ศูนย์การพิมพ์, 2511.
- อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายเทียบ คงลายทอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเจียง, 2525.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 13. ปราณบุรี: โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2516-2517.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. 48 ปี ของข้าพเจ้าและบทความบางเรื่อง. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2526.

ภาคผนวก

๕๕๐๐

กรมราชเลขาธิการ
วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๗๖

กระทรวงวัง

ที่ ๕๐/๑๕๕๐

กรมบัญชาการ

วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ขอเคาะป่าละของชุดีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ในโอกาสที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ยศบรรดาศักดิ์ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นบำเหน็จความชอบแก่ข้าราชการในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพุทธศกนี้ ข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระราชทานพิจารณาตัก ทอนเทียบเคียงตามหลักเกณฑ์การขอพระราชทานบำเหน็จข้าราชการที่ได้โปรดเกล้าฯ ไว้แล้วนั้น คงเป็นจำนวนที่ขอพระราชทานบำเหน็จในปีนี้ คือ - ๑ ยศ และบรรดาศักดิ์ ๕ นาย, บรรดาศักดิ์ ๑๐ นาย, ยศ ๒๐ นาย, กับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ๒๗ นาย รวมทั้งสิ้น ๖๖ นายตามบัญชีรายนามซึ่งได้รับพระราชทานแยกเป็นกรม ๆ ดังที่ได้ทูลเกล้าฯ ถวายมาฉบับนี้

การจะควรประการใดสุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม.

ข้าพระพุทธเจ้า *เจ้าทิพเกษม/พด*

ขอเคาะ.

วิเศษ.พ.ท.

แบบบัญชีการขอพระราชทานบำเหน็จ

กระทรวงวัง

ส่งพร้อมหนังสือกราบบังคมทูลพระกรุณาที่ ๕๐ / ๑๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓.

ยศ บรรดาศักดิ์	นาม เดิม สกุล	ตำแหน่งหน้าที่ ในราชการ แล้ว พิจารณาแล้ว	บำเหน็จที่ได้รับครั้งสุดท้าย, ปีใด, ถ้าได้ตรา ตราพระกรุณา, ปีใด.	บำเหน็จที่ขอพระ ราชทานครั้งนี้
<u>กรมบัญชาการกระทรวงวัง</u>				
เสวกเอก พระยาศรีวิกรม์ -มาพิชัย.	สงวน สิงคะเนติ	พระธรรมนูญ -ปรึกษา. ๕๐๐-๒๐-๖๐๐ (๖๐๐)	ค.ม. ๒๔๗๓, พระยา ๒๔๖๔.	ศตียจุลจอมเกล้าวิเศษ. พ.
เสวกตรี	หม่อมเจ้าอุบลีสยาม ชุมพล.	ปลัดกรมชั้น ๑. ๓๐๐-๒๐-๔๐๐ (๓๐๐)	บ.ม. ๒๔๗๐.	จตุรดาภรณ์ช้างเผือก.
รองเสวกโท	หม่อมเจ้ารัตยากร วิสุทธิ.	นายเวรชั้น ๓. ๗๕-๕-๑๐๐ (๘๐)	รองเสวกโท ๒๔๗๑	เบญจมาภรณ์มงกุฎสยาม.
รองเสวกโท หลวงสิทธิ- -บรรณการ.	สำเนียง สิทธิสุข	นายเวรชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๓๐)	บ.ม. ๒๔๖๖, รองเสวกโท ๒๔๗๑.	รองเสวกเอก.
รองเสวกโท นายนเรศร์- -ศิริรักษ์.	แสวง ชาครประ- -วาณิช.	นายเวรชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๕๐)	บ.ม. ๒๔๗๐, รองเสวกโท ๒๔๖๖, บรรดาศักดิ์ ๒๔๖๗.	รองเสวกเอก.
ว่าที่รองเสวกตรี	พูน รัตนวราท	เสมียนเอก ๕๐-๕-๗๕ (๗๐)	ว่าที่รองเสวกตรี ๒๔๗๑.	รองเสวกตรี.
<u>กรมบัญชีพระราชสำนัก</u>				
เสวกเอก พระยาศรีศักร์ -ข้าราชการ.	จุน บุญยรัตพันธ์	กองบังคับการ ผู้ช่วยอธิบดี ๕๐๐-๒๐-๖๐๐ (๖๐๐) แผนกพัสดุ	ค.ช. ๒๔๗๑, พระยา ๒๔๖๔.	ศตียจุลจอมเกล้าวิเศษ. พ.
รองเสวกเอก นายราช- -บริรักษ์.	เลื่อน ยันทรุฑตะ	นายเวรชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๓๐)	บ.ม. ๒๔๖๔, บรรดาศักดิ์ ๒๔๖๒, รองเสวกเอก ๒๔๖๗.	หลวงสิมานสารพัสดุ. พ.

แบบบัญชีการขอพระราชทานบำเหน็จ

หน้า ๒.

ยศ บรรดาศักดิ์	นาม เดิม สกุล	ตำแหน่งหน้าที่ ในราชการ	บำเหน็จที่ได้รับครั้งสุดท้าย, ปีใด. ถ้าได้ตรา ตราพระกบฏใด, ปีใด.	บำเหน็จที่ขอพระ ราชทานครั้งนี้
		กรมพระราชพิธี		
		กองบังคับการ		
รองเสวกเอก หลวงพิบูลย์ -บรรณกิจ.	หุ้ม อมรรักษ์	นายเวรชั้น ๑. ๑๕๐-๑๐-๒๐๐ (๑๕๐)	ป.ม. ๒๔๖๗.	เบญจมาภรณ์ข้างเขือก. พ.
รองเสวกเอก ขุนสุภนิติพิธิ -การ.	พัก วัลลภคตะ	นายเวรชั้น ๑. ๑๕๐-๑๐-๒๐๐ (๑๖๐)	ป.ม. ๒๔๖๗, พ.ม. ๒๔๖๒.	หลวงวิสิทธิเสวก. พ.
เสวกตรี พระรามเถรี	มณี วิวัฒนานนท์	นายเวรชั้น ๑. ๑๕๐-๑๐-๒๐๐ (๒๐๐)	ป.ช. ๒๔๖๗	จตุรดาภรณ์มงกุฎสยาม. พ.
ว่าที่รองเสวกตรี ขุนญาณ -สมบุญ.	ผล เศตะพรานนท์	นายเวรชั้น ๓. ๗๕-๕-๑๐๐ (๕๕)	ว่าที่รองเสวกตรี ๒๔๗๒ ขุน ๒๔๗๒.	รองเสวกตรี.
รองเสวกโท ขุนวิสุทธิสมมติ	บาง กัณหานนท์	นายเวรชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๑๐)	ขุน ๒๔๗๐, รองเสวกโท ๒๔๗๒	เบญจมาภรณ์มงกุฎสยาม
รองเสวกโท พันทอง	รื่น สุนทรปรีดิ์	หัวหน้าชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๑๐)	ป.ม. ๒๔๖๒, รองเสวกโท ๒๔๗๑.	รองเสวกเอก.
		กรมวังและพระตำราจหลวง		
		กองบังคับการ		
เสวกเอก พระยาอนุรักษ -ราชมนเฑียร.	กัท วัชรโรทัย	ปลัดพระราชมน -เฑียร. ๕๐๐-๒๐-๒๐๐ (๕๒๐)	ท.จ.ว. ๒๔๖๖, ท.ม. ๒๔๗๑	ตรีดาภรณ์ข้างเขือก.

แบบบัญชีการขอพระราชทานบำเหน็จ

198

หน้า ๔.

ยศ บรรดาศักดิ์	นาม เดิม สกุล	ตำแหน่งหน้าที่ ในราชการ <i>และอื่น ๆ</i>	บำเหน็จที่ได้รับครั้ง สุดท้าย, ปีใด. ถ้าได้ครา คราวตระกูลใด, ปีใด.	บำเหน็จที่ขอพระ ราชทานครั้งนี้
ว่าที่รองเสวกตรี	ฉิน จรัสวงศ์	นายสารดีชั้น ๑. ๕๐-๕-๗๕ (๕๕) แผนกก่อสร้างแพทย์	ว่าที่รองเสวกตรี ๒๔๖๗.	รองเสวกตรี.
รองเสวกโท หลวงบำ -ปกคอสวาพาธ.	นิศย์ สาลักษณ์	หัวหน้าชั้น ๒. ๑๐๐-๑๐-๑๕๐ (๑๓๐) กองเรือยนต์	ป.ม. ๒๔๖๕, รองเสวกโท ๒๔๕๕.	รองเสวกเอก.
เสวกตรี	หม่อมเจ้าแววจักร จักรพันธ์.	ปลัดกรมชั้น ๒. ๒๐๐-๒๐-๓๐๐ (๒๖๐) กองรถยนต์	ป.ช. ๒๔๖๖.	จตุรดาภรณ์มงกุฎสยาม.
เสวกตรี พระมาตลีรดา -ทร.	ฉิว ศงสะเสน	ปลัดกรมชั้น ๒. ๒๐๐-๒๐-๓๐๐ (๒๔๐)	ป.ช. ๒๔๗๑.	จตุรดาภรณ์มงกุฎสยาม.
<u>กรมแพทย์และโชนหลวง</u>				
รองเสวกเอก หลวงปร -กษัตริ์ไพเราะ.	สอน ศิลปบรรเลง	ปลัดกรมชั้น ๓. ๑๕๐-๑๐-๒๐๐ (๑๕๐)	รองเสวกเอกและหลวง ๒๔๖๘, ร.ก.ม. ๒๔๗๒.	เบญจมาภรณ์มงกุฎสยาม.
<u>กองเครื่องสายฝรั่งหลวง</u>				
เสวกโท พระเจนดุริ -ยางค์.	บีไฟท์ วาทยะกร	ปลัดกรมพิเศษ (๕๐๐)	จ.ช. ๒๔๗๑, ร.ก.ม. ๒๔๖๕.	ตรีตาภรณ์มงกุฎสยาม.
เสวกตรี หลวงคนตรี -บรรเลง.	กุน เสนะวาทีน	ครูรอง ๒๐๐-๒๐-๓๐๐ (๒๔๐)	ป.ช. ๒๔๖๖.	จตุรดาภรณ์มงกุฎสยาม.

หม่ากำหนดการ

พระราชพิธีเฉลิมกรุง เทพมหานครอันประดิษฐานมาครบ ๑๕๐ ปี

เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๗๕

วันที่	เวลา	ราชการ	ที่	แต่งกาย
		ภาคที่ ๑ <u>ฉลองพระนคร</u>		
๔	๑๖.๓๐น	เสด็จออกมารับพระพร ทรงบูชาบวงสรวง พระราชทานธงทหาร เจริญพระพุทธมนต์ ฉลองวัดและคุ้มภีร์	ท้องสนามหลวง	เต็มยศใหญ่ จักรี หรือข้างเผือก
๕	๑๑.๓๐น	เสด็จพระ เวียนเทียน	วัดพระศรีรัตน	ครึ่งยศ ปกิ
	๑๓.๐๐น	เจริญพระพุทธมนต์ เจริญพระพุทธมนต์	วัดสุทัศน์	เต็มยศ จักรี
๖	๘.๐๕น	เปิดปฐมบรมราชานุสรณ์ เสด็จพระ	ปฐมบรมราชานุสรณ์ ปฐมบรมราชานุสรณ์ วัดราชบูรณะ	เต็มยศใหญ่ จักรี หรือข้างเผือก สำบุดรอยจุลจอม เกล้า
	๑๐.๓๐น	สังฆเวท	หลักเมือง	
	๑๑.๐๐น	เสด็จพระ	วัดสุทัศน์	
	๑๖.๐๐น	เวียนเทียนสมโภช		
๗	๑๖.๐๐น	เวียนเทียนสมโภช	ปฐมบรมราชานุสรณ์	ปกิ
๘	๑๖.๐๐น	เวียนเทียนสมโภช		

วันที่	เวลา	รายการ	ที่	แพทย์
ภาคที่ ๒ <u>เฉลิมราชสิริสมบัติ</u>				
๔	๑๖.๓๐น ๑๗.๓๐น	เจริญพระพุทธมนต์ทำน้ำ เจริญพระพุทธมนต์	พระที่นั่งดุสิตาภิรมย์ พระที่นั่งจักรี	เต็มยศ จักรี หรือ มงกุฎสยาม
๕	๑๐.๓๐น ๑๒.๐๐น ๑๔.๐๐น ๑๖.๓๐น	เลี้ยงพระ สร้างพระมูรธาภิเษก เวียนเทียนสมโภช ทรวจพลสวนสนาม	พระที่นั่งจักรี พระที่นั่งบรมราชสถิตย พระที่นั่งจักรี ทองสนามหลวง	เต็มยศ นพรัตน์ หรือช่างเผือก ปกติ เต็มยศ รามา หรือช่างเผือก
ภาคที่ ๓ <u>ทักษิณานุกาณ</u>				
๒๓	๑๗.๓๐น	สัคย์ปกรณ์ สวดพระพุทธมนต์ เทศน์	พระที่นั่งอมรินทร์	ครึ่งยศ

วิกรมวณพยุหยาตราใหญ่ชลมารค
พระพุทธศักราช ๒๔๗๕

196

เรือกรายกัณยา (ประตูหน้า)	๒
เรือ เลือคำรณดิษฐ์ ๑)	๒
เรือ เลือทยานชล ๑	
เรือคั้ง ๑๑ คู่	๒๒
เรือคำรวจนอก	๑
เรือ กระบี่ราญรอนรูป ๑)	๒
เรือ กระบี่ปราบเมืองมาร ๑	
เรือกลองนอก	๑
เรือ อสุรปักษา (กลองชนะ) ๑)	๒
เรือ อสุรวายุพิภคร (กลองชนะ) ๑	
เรือ สุกวิพุกรองเมือง (กลองชนะ) ๑)	๒
เรือ พาลีกลางทวีป (กลองชนะ) ๑	
เรือครุฑเศรียงไตรจักร (สังข์ แตร) ๑)	๒
เรือครุฑเหิรเห็จ (สังข์ แตร) ๑	
เรือกลองใน	๑
เรือ เอกชัยหลาวทอง (มะโหระทึก) ๑)	๒
เรือ เอกชัยเหิรท้าว (มะโหระทึก) ๑	
เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ ทอดยัลลังกัญษณก (พระที่นั่งทรง)	๑
เรือเอนกษาศิภุขงค์ ทอดยัลลังกัญษญา (พระที่นั่งรอง)	๑
เรือคำรวจ	๕
เรือกรายกัณยา (ประตูหลัง)	๒

๑.๕.๗
๕๕๗
๑.๕.๗

กระบวนพยุหยาตราใหญ่
ทางบก

กระบวนหน้า
ทหารบก

กระบวนราชอิสริยยศ

ประคูหน้า		๒
นายท้ายช้าง	ถือธง ๕ ซาย ๑) ๒ ผลัก ถือธง ๓ ซาย ๒	๖
นำรีว		๒
สารวัตรกระบวน		๑
มหรทีก ๔ คนทาม ๑๖ ที่ ๔		๒๐
กำกับมหรทีก		๔
ตำรวจหลวง	เขาริวคูกับมหาดเล็ก ๕๒ คู	๑๐๔
มหาดเล็ก	เขาริวคูกับตำรวจหลวง ๕๒ คู	๑๐๔
กลองชนะ	ทองชวา ๔๐) เงินชวา ๔๐	๘๐
จ่า	ปี่ ๒) กลอง ๒	๔
สารวัตรกลอง		๒
แตร	ฝรั่ง ๒๐) งอน ๓๒	๕๒
สังข์	๔	
สารวัตรแตร		๑
เครื่องสูงหน้า	๕ ชั้น ๒๐) ๑๐ ชั้น ๒๐) สองผลัก	๔๐
	บังแตร ๘	
พระแสงหวางเครื่องหน้า		๖
คุมเครื่องสูงหน้า		๒
พระเสนาธิปัตย์	๑	
พระเกวาท	๑	๓
พระฉัตรชัย	๑	

กุฎยสัตตฤๅ	198
ญบออกกระบวน	๑
สมุหพระราชาพิธี	๑
พราหมณ์เป่าสังข์	๒
ธงชัยครุฑพาท	๒
ธงชัยราชกระบี่ภูธร	๑
พระราชยาน ทรง ๑ คนหามถือมา ๓ ผลัด	๕๒
กำกับพระที่นั่ง	๑
พิศโบก	๑
บังพระสุรย์	๑
พระกลด	๑
เชิญพระทวย	๑
คู่เคียงพระที่นั่ง	๑๒
ราชองครักษ์ เคียง	๑๒
พรหม ๔	๑๖
อินทร ๔	๑๖
กำกับ พรหม ๑	๒
อินทร ๑	๒
มหาดเล็กกำกับ	๑
มหาดเล็กเชิญเครื่องตาม	๑๖
คุมเครื่องสูงหลัง	๒
เครื่องสูงหลัง ๗ ชั้น	๒
๕ ชั้น	๑๐
บังแทรก	๔
ซุ่มสาย	๔
๒๔ สองผลัด	๔๔
พระแสงหวางเครื่องหลัง	๔
พระแสงรายคิมทอง	๔
พระแสงตาม	๑๒
ทหารรายที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์แซงข้างละ ๒ สาย	๒๐๐
พระราชยาน รอง ๑ หาม	๑๔
กำกับพระราชยาน	๑
ภูษามาลา ส้ารองผลัดเปลี่ยนเครื่องสูง	๔

เจ้ากรมอุทวารราช	๑	
ปลัดกรมมาพระที่นั่งทรง	๑	
ปลัดกรมมาพระที่นั่งรอง	๑	
มาพระที่นั่ง	๔	๓๒
นายมารุง	๔	
นายมาตน	๔	
พนักงานมารุงมา	๑๖	
นายเวรกรม	๑	
พนักงานเชิญโต๊ะ ภูเขา หมอน้ำ ตาม		๘
มหาดเล็กถือทวน		๔๐
แพทย์ท่ายกระบวน		๒
ประคูลัง		๒
กรมทหารราชที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ กองทัพที่ ๒		

ม.ล.จ.วิจิตร, พิมพ์

อ.บ. ทาน

พร. อภิบาล, ๑๕๑๖๖๖๖๖

ที่ ๕๙๓/๒๕๕๕

กรมเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี

๑/ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พันโทกรชวา ขอรับบำเหน็จบำนาญ

จาก เลขาธิการ คณะกรรมการ เรื่อง รวบรวมข้อมูล
ถึง เลขาธิการ พระราชวัง

หนังสือที่ น.๓๓๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง พันโทกรชวา

ขอรับบำเหน็จบำนาญ นั้น

คณะกรรมการ เรื่อง รวบรวมข้อมูล ประชุมปรึกษาเรื่องนี้แล้วลงมติว่า สมควร
ที่กระทรวงการคลังจะสั่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญสำหรับวันราชการ ก่อนก่อนปรับปรุงเป็น
ข้าราชการพลเรือนวิสามัญให้แก่พันโทกรชวา หากคณบดีทนายกระทรวงการคลังเห็นว่า
ฐานะของพันโทกรชวาเป็นข้าราชการวิสามัญตลอดมาจนออกจากราชการ จึงไม่มีสิทธิใ้
รับบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่าย
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๒ กังแจ้งในสำเนามันที่ทักความเห็น ร.ที่ ๑๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ส่งมากับหนังสือนี้ เมื่อความเห็นคณะกรรมการฯ กับคณบดีทนายกระทรวง
การคลังขัดแย้งกันดังนี้ จึงเสนอเรื่องนี้ไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณา
ตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และจัดส่งสำเนาเรื่องขุนพิทักษ์ ราชฐาน ขอรับพระ
ราชทานบำนาญคืนมากวยแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(Handwritten signature)

(นายประมวล ปุณณโชติ)

(Handwritten mark)

ที่ ๑๓๑/๒๕๓๘

หมายกำหนดการ

เสด็จพระราชดำเนิน เปิดประชุมรัฐสภา

พุทธศักราช ๒๕๓๘

.....

นายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง รับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้าฯ สั่งว่า โจทย์ที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป
เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ แล้ว และตามความในมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๓๘ กำหนดให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก
ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๕
มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา ในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้กำหนดเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดประชุมรัฐสภา ดังต่อไปนี้

วันจันทร์ ที่ ๑๐ กรกฎาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต
เสด็จพระราชดำเนินขึ้นประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจจินสหาสนบนพระราชบัลลังก์ ภายในคนพญาล
มหาเศวตฉัตร แวดล้อมด้วยเครื่องประกอบพระบรมชาติยราชอิสริยยศ ในพระวิสุตร

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที มหาดเล็กรับ ขาวมานไชยพระวิสุตร ขาวพนักงาน
ประโคมกระทั่งแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุมรัฐสภา จบแล้ว
มหาดเล็กรับ ขาวมานไชยพระวิสุตร ขาวพนักงานประโคมกระทั่งแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศ
ถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน
ลงจากพระที่นั่งอนันตสมาคม ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ

การแต่งกาย แต่งเครื่องแบบเต็มยศ สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน
นอกนั้นแต่งกายสุภาพนิยม.

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

ใบสมัคร

เจ้ารับการฝึกอบรมวิชาอาชีพช่างฝีมืองานศิลปหัตถกรรมไทยโบราณ
โรงเรียนผู้ใหญ่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....สัญชาติ.....
เชื้อชาติ.....ศาสนา.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
อายุ.....ปี

ชื่อการค้า.....อาชีพ.....
ที่อยู่หัตถศิลป์.....
การศึกษาสูงสุด.....จากสถานศึกษา.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เมื่อ พ.ศ.....

ความรู้ความสามารถทางศิลปะ.....
ทราบข่าวการอบรมนี้จาก (ระบุแนะนำ หรือ แหล่งข่าว)
หนังสือพิมพ์/วารสาร/นิตยสาร/.....
โทรทัศน์ ของ.....รายการ.....
วิทยุสถานี.....รายการ.....
บุคคล.....

เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

ขอสมัครเรียน วิชาอาชีพช่างฝีมือและวิชาอาชีพเลือกเสรี ดังนี้

วิชาอาชีพช่างฝีมือ (เลือก 1 สาขาวิชา)

- งานเขียน
- งานแกะสลัก
- งานปักจักร
- งานปั้น
- งานประติมากรรม

วิชาเลือกเสรี (เลือก 1 วิชา)

- งานลงรักปิดทอง
- งานเชื่อมโลหะ
- งานเขียนสีน้ำ
- งานวาดเส้น
- งานประดิษฐ์ของใช้และของชำร่วยจากหนังสือตัว
- งานผลิตภัณฑ์กระดาษสา
- งานเสริมและจัดโต๊ะอาหาร
- งานมัคคุเทศก์สถานศิลปกรรม
- งานเซรามิก
- งานตัดและชวยผม

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ข้าพเจ้ากรอกไว้นี้เป็นความจริงทุกประการ

สำหรับเจ้าหน้าที่รับสมัคร

ใครตรวจสอบหลักฐานการสมัครไว้ถูกต้องแล้ว
ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)
...../...../.....

หลักสูตรวิชาอาชีพงานอนุรักษ์งานพิธีหลวง

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ
(วิทยาลัยในวังชาย)
สำนักพระราชวัง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกับโรงเรียนผู้ใหญ่ พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) จัดฝึกอบรมวิชาอาชีพให้แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะในงานช่างฝีมือของไทย เกี่ยวกับการประดิษฐ์ศิลปเพื่อการสืบสานต่อสมบัติศิลป์ เกิดความรักและซาบซึ้งในคุณค่าของงานช่างฝีมือ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพ และอนุรักษ์ศิลปโบราณสถาน และศิลปโบราณวัตถุได้

นอกจากงานศิลปกรรมของช่างฝีมือเพื่อการอนุรักษ์ และการประกอบอาชีพแล้ว งานพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการประดับเกียรติยศแก่เจ้าของที่ขอพระราชทานมา ก็ควรได้รับการถ่ายทอดสืบสานต่อ ให้ดำรงคงอยู่ต่อไปอย่างมีคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเพณี เช่น งานพระราชทานเพลิงศพที่ต้องการมีการบรรเลงดนตรี งานฉลองเกียรติยศต่าง ๆ ที่ต้องมีการประดับตกแต่งด้วยฉัตร ตลอดจนกิจกรรมที่เป็นการเชิดชูเกียรติยศพระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์ สิ่งเหล่านี้เป็นอารยธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนและนับวันจะขาดผู้สืบสานต่อ จึงสมควรได้มีการฝึกอบรม เพื่องานอนุรักษ์งานพิธีหลวง ดังกล่าวนี้นี้ขึ้น

การจัดทำหลักสูตรวิชาอาชีพนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความร่วมมือจากท่านผู้บริหารการศึกษาระดับ กรม กอง และโรงเรียน ท่านเลขาธิการพระราชวัง ผู้อำนวยการด้านดนตรีในพิธีหลวง ผู้อำนวยการด้านสร้างฉัตรและพระกลด และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จึงขอขอบพระคุณและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

หวังว่าเอกสารฉบับนี้ จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมวิชาอาชีพ ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

มีนาคม 2536

รายวิชางานดนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพ

เวลาเรียน 100 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สามารถแสดงดนตรีในงานพระราชทานเพลิงศพได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้สามารถบอกประวัติ ประเภท องค์ประกอบของเครื่องดนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพได้
2. เพื่อให้เข้าใจรูปแบบ และกระบวนการแสดงดนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพได้
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติการแสดงดนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพได้

คำอธิบายรายวิชา

การที่จะแสดงดนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพได้นั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ประเภท องค์ประกอบของเครื่องดนตรีและเนื้อเพลงที่ใช้ในงานศพ เลือกใช้ เก็บรักษาเครื่องดนตรี และปฏิบัติการเทียบเสียง ไล่จังหวะ ต่อเพลง เรียบเรียง สำหรับเครื่องดนตรีประเภทกลองชนะ เปิงมาง บัณเฑาะว์ ปี่ชวา ปี่ไฉน สังข์ แตร(ฝรั่ง)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ศึกษาจากบทเรียนและของจริง
2. อภิปรายกลุ่มและพบผู้รู้เพื่อหาแนวทางปฏิบัติใช้เครื่องดนตรี
3. ฝึกปฏิบัติการ
4. จัดกลุ่มอภิปราย ทบทวน สรุปผลการปฏิบัติการ
5. ทดสอบประเมินผลทักษะการเรียนรู้

Moderato

♩ ♪ ♫ ♬ ♭ ♮ ♯ ♯ (ลีลาวิเศษ)

1

2

1

2

1

2

The image shows a handwritten musical score for the piece "ดอขนาง" (Dok Khana), page 207. The score is written in 2/4 time and consists of two systems of two staves each (treble and bass clef). The key signature has one sharp (F#). The first system contains 10 measures. The second system contains 4 measures. The notation includes various rhythmic values, slurs, and specific performance markings such as fingerings (6, 5, 3) and triplets. The piece concludes with a double bar line.

Handwritten musical notation for the first system, measures 1-4. The music is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody features eighth and sixteenth notes, with a triplet of eighth notes in measure 4. The bass line consists of quarter and eighth notes.

Handwritten musical notation for the second system, measures 5-8. The melody includes a quintuplet of eighth notes in measure 5 and a triplet in measure 7. The bass line continues with quarter and eighth notes.

Handwritten musical notation for the third system, measures 9-12. The melody features a triplet in measure 9, a quintuplet in measure 10, and another triplet in measure 11. The bass line includes quarter and eighth notes.

Handwritten musical notation for the fourth system, measures 13-16. The melody contains triplets in measures 13 and 14, and a quintuplet in measure 15. The bass line continues with quarter and eighth notes.

Handwritten musical notation for the fifth system, measures 17-20. The melody starts with a triplet in measure 17. The system concludes with a double bar line in measure 20. The bass line consists of quarter and eighth notes.

Handwritten musical score on three staves. The first staff has a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It begins with a melodic line starting on G4, marked with an asterisk and the number 5, and a slur over the first two notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff concludes the piece with a double bar line. Below the third staff are two empty staves.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสิริรักษ์ ชูสวัสดิ์ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จากสาขาคนตรีศึกษา ภาควิชา
สารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531 เข้าศึกษาต่อใน
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2537 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ราชการที่กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ